Hei,
olen pohtinut edelleen valinnanvapauslain vaikutuksia hallintotuomioistuimiin ja saanut myös faktaa oikeushallinto-osastolta.

Valitusten määrään vaikuttaa se, millaisissa asioissa ja kuinka paljon valinnanvapauslain nojalla tehtäisiin valituskelpoisia hallintopäätöksiä. Valinnanvapauslaki tulisi ilmeisesti voimaan aikaisintaan 1.1.2020. Ennen valinnanvapauslain voimaantuloa on tarkoitus toteuttaa suoran valinnan palvelujen sekä asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin pilotoinnit, joissa voisi tulla jonkin verran asioita hallintotuomioistuimiin. Piloteista saataisiin suuntaa antavaa käsitystä valituskelpoisten päätösten ja niitä koskevien valitusten määristä. Lisäksi PeV edellytti, että valinnanvapauslain voimaantuloa vaiheistetaan. Valinnanvapauslain soveltamista koskevat valitukset eivät siten vaikuttaisi hallintotuomioistuinten työmäärään täysimääräisesti vielä vuoden 2020 alusta lähtien. Pilottien ja vaiheistamisen kautta valinnanvapauslain soveltamisesta saataisiin tulkinnanvaraisia kysymyksiä linjaavia KHO:n ratkaisuja. Tämä yhtenäistäisi käytäntöjä ja osaltaan vähentäisi tulevaa valittamisen tarvetta.

Asioiden lukumäärän ja laadun perusteella voidaan tehdä arvioita resurssitarpeista, mutta tässä vaiheessa on vaikea arvioida valinnanvapauslain soveltamista koskevien valitusten ja hallintoriita-asioiden määrää hallintotuomioistuimissa. Resurssitarpeeseen vaikuttaa myös tuomioistuimen ratkaisukokoonpanon laajuus (hallinto-oikeudessa lähtökohtana kolme jäsentä). Resurssiarvioissa on tuomarin palkkausmenona sivukuluineen käytetty 80 000 euroa vuodessa ja kansliahenkilöstön osalta 40 000 euroa vuodessa.

Viime vuonna hallinto-oikeuksissa oli 519 henkilötyövuotta. Saman vuoden aikana hallinto-oikeudet ratkaisivat yhteensä 22 610 asiaa. Yhden henkilötyövuoden ratkaisukapasiteetti oli siten 43 asiaa. Jos uudet asiat vastaavat työmäärältään keskimääräistä asiaa, 100 asiaa edellyttäisi 2,3 henkilötyövuotta. Jos henkilöstöstä puolet olisi tuomareita ja puolet kansliahenkilökuntaa, keskimääräinen palkkausmeno olisi 60 000 euroa. Tällöin 100 asian vaatima määrärahatarve olisi 138 000 euroa ja yhden asian määrärahatarve 1 380 euroa.

Valinnanvapauslain soveltamista koskevat valitukset vaikuttavat resurssien tarpeeseen myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Määrärahat otetaan huomioon sen vuoden budjetissa, jonka aikana asioiden arvioidaan tulevan hallintotuomioistuinten käsiteltäviksi.

Arja